

Sygn. akt IV Pa 14/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogusław Łój spr.

Sędziowie : SSO Hanna Rawska

SSO Robert Macholak

Protokolant : st.sek.sąd.Barbara Serżysko

po rozpoznaniu w dniu **12 marca 2019r. w Zielonej Górze**

na rozprawie

sprawy z powództwa P. T.

przeciwko (...) S.A. Komenda Główna (...) Ochrony (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4.12.2018r. (sygn. Akt IV P 264/18)

oddala apelację.

SSO Hanna Rawska SSO Bogusław Łój SSO Robert Macholak

Sygn.akt.IV Pa 14/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4.12.2018r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze uwzględnił powództwo P. T. i zasądził na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. Komenda Główna (...) Ochrony (...) w W. kwotę (...),09 tytułem wyrównania dodatku stażowego za okres od lipca 2016r.do marca 2017r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypłacie poszczególnych kwot dodatku.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny

Do dnia 28.02.1999 r. u pozwanego obowiązywał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy przewidujący coroczny wzrost dodatku stażowego o 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy.

Od dnia 01.03.1999 r. zaczął obowiązywać Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa państwowego PKP, który wprowadził zasadę, że dodatek stażowy przysługuje w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, aż do osiągnięcia 33 % tej podstawy. Pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie tego układu, który

nabył przed tym dniem prawo do dodatku w wyższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentowy wskaźnik dodatku, bez prawa do dalszego jego wzrostu. Pracownik, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w niższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentową wysokość dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu, aż do osiągnięcia 33 %.

Pismem z dnia 1.06.1999 r. poinformowano powoda o zmianie z dniem 1.03.1999 r. jego wynagrodzenia zasadniczego. Odbiór tego pisma powód pokwitował w miejscu „potwierdzam odbiór”. Pismo nie zawierało oświadczenia o wypowiedzeniu dotychczasowych warunków płacy, pouczeń o prawie odwołania się do sądu, nie określało szczegółowo stawek dodatków, ani nie zawierało żadnych informacji co do zmiany zasad wypłaty dodatku stażowego. Identyczne pisma, o standardowej treści, wręczono również pozostałym pracownikom pozwanego.

Od dnia 1.01.2003 r. u pozwanego zaczął obowiązywać kolejny układ zbiorowy pracy – Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Zatrudnionych przez Pracodawców Zrzeszonych w Związku (...) z dnia 2.12.2002 r.

W załączniku nr 6- ust. 2 wskazano, że dodatek wynosi 1,5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po roku pracy i wzrasta o 1,5 % za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

W załączniku nr 6- ust 5 do tego układu określono, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który w dniu 01.03.1999 r. był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego (...) i przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa do dalszego jego wzrostu.

W załączniku nr 6- ust 7 określono, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości niższej niż 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu aż do osiągnięcia 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W dniu 7.10.2003 r. powód zawarł z pozwanym porozumienie, w którym strony ustaliły, że od dnia 1.09.2003 r. stosunek pracy kształtowany będzie na podstawie Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych przez (...) Zrzeszonych w Związku (...) dla (...) Zatrudnionych w Spółce (...) Spółka Akcyjna w sprawie regulacji nie objętych regulaminem wynagradzania dla pracowników zatrudnionych w Spółce (...) Spółka Akcyjna. Z mocą od dnia 1.09.2003 r. zaproponowano powodowi miesięczne wynagrodzenie zasadnicze z prawem do premii na zasadach określonych w zakładowym regulaminie premiowania oraz inne składniki wynagrodzenia i świadczenia pracownicze przewidziane regulaminem wynagradzania.

W dniu 1.01.2005 r. wszedł w życie Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników zatrudnionych przez Zakłady (...) Spółka Akcyjna zawarty w dniu 29.10.2004 r. W załączniku nr 5 ust 5 do tego układu określono również, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie Układu, który w dniu 1.03.1999 r. był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego (...) i przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa do dalszego jego wzrostu.

W dniu 1.03.2005 r. strony zawarły kolejne porozumienie, w którym ustaliły, że „pracownik przyjmuje od 1.03.2005 r. w drodze porozumienia stron zasady wynagradzania oraz uprawnienia i świadczenia określone w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Spółka Akcyjna”

Wcześniejszym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze (sygn. akt IV P 351/16) na rzecz powoda zasądzone od pozwanego kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy dodatkiem stażowym wypłacanym przez pozwanego a należnym powodowi, za okres wcześniejszy, uznając tym samym, że jego dodatek stażowy winien wzrastać na dotychczasowych zasadach od 1999 r. do 31.08.2003 r., bez ograniczenia jego wzrostu granicą.

Wyrok ten był konsekwencją przyjęcia że pozwany nie dokonał wobec powoda w 1999 r. wypowiedzenia zmieniającego, jak też, że nie doszło między stronami do porozumienia w tym zakresie, w szczególności, że nie doszło do takiego porozumienia w sposób dorozumiany, jak również, że dodatek stażowy powoda powinien wynosić 43,5 %.

W ww. poprzedniej sprawie powód wnosił powództwo o analogicznej treści i argumentacji, jak w niniejszej sprawie, a Sąd Rejonowy rozstrzygając sprawę podzielił argumentację i stanowisko wyrażone w pozwie oraz zanegował stanowisko i argumentację wyrażoną w odpowiedzi na pozew (analogiczną jak podniesiona w niniejszej sprawie w odpowiedzi na pozew).

Powód był zatrudniony na (...) od dnia 4.10.1979 r. Stał się pracownikiem pozwanego na skutek przejścia zakładu pracy w trybie art. 23¹ kodeksu pracy.

Przy przyjęciu wzrostu dodatku stażowego, na dzień 31.08.2003 r. osiągnąłby on w przypadku powoda poziom 43,5 %.

Różnica między dodatkiem stażowym wypłaconym powodowi za okres od marca 2014 r. do czerwca 2016 r., a wysokością należnego dodatku stażowego wynosi **1067,09 zł**.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione w całości

Niewątpliwie do 28 lutego 1999 r., treść łączącego strony stosunku pracy w zakresie warunków wynagradzania powoda była kształtowana Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy pracowników przedsiębiorstwa (...). Dotyczy to również zasad nabywania i wysokości spornego dodatku za staż pracy.

Z dniem 1 marca 1999 r. wszedł w życie Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa (...), który w sposób odmienny niż poprzedni układ, regulował prawo do dodatku stażowego.

Stosownie do treści art. 241¹³ § 1 kodeksu pracy, korzystniejsze postanowienia układu z dniem jego wejścia w życie, zastępują z mocy prawa wynikające z dotychczasowych przepisów prawa pracy warunki umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy. Natomiast w myśl § 2 powołanego przepisu, postanowienia układu mniej korzystne dla pracownika wprowadza się w drodze wypowiedzenia pracownikom dotychczasowych warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy.

Pierwszą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, jest ta, czy ze względu na treść cytowanych wyżej przepisów, nowa regulacja dodatku stażowego, automatycznie weszła do indywidualnych warunków wynagradzania powoda czy też wymagała zmiany tych warunków w drodze czynności prawnej.

Obowiązujący od 1.03.1999 r. Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników przedsiębiorstwa państwowego (...) wraz z załącznikiem nr 5, stanowiącym jego integralną część, ustala w pkt 4, że dodatek stażowy przysługuje w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, aż do osiągnięcia 33 % tej podstawy. Pracownik, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w niższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru zachowuje procentową wysokość dodatku z prawem do dalszego jego wzrostu, aż do osiągnięcia 33 % podstawy wymiaru (pkt 8). Pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie układu, który nabył przed tym dniem prawo do dodatku w wyższej wysokości niż 33 % podstawy wymiaru, zachowuje procentowy wskaźnik dodatku, bez prawa do dalszego jego wzrostu (pkt 7).

Wcześniejszy układ zbiorowy pracy przyznawał pracownikom prawo do corocznego wzrostu dodatku stażowego o 1,5 % podstawy wymiaru za każdy rok pracy, bez ustalonego poziomu maksymalnego.

W świetle powyższych okoliczności, zdaniem Sądu Rejonowego oczywistym jest, że nastąpiła zmiana postanowień układu zbiorowego na niekorzyść powoda.

W tej sytuacji, konieczne było dokonanie czynności prawnej dla zmiany warunków wynagradzania powoda w zakresie dodatku stażowego i dostosowania ich do zasad określonych PUZP z 1999 r.

W istocie niespornym jest, że w okresie obowiązywania tego układu u pozwanego pracodawcy, tj. od 1 marca 1999 r. do 31 grudnia 2002 r., pozwany nie dokonał wobec powoda wypowiedzenia zmieniającego.

Nie wykazał on również, że zmiana warunków placowych nastąpiła w drodze porozumienia stron. W szczególności, nie można wywodzić woli powoda- zmiany na swoją niekorzyść- zasad wynagradzania, z faktu złożenia przez niego podpisu na piśmie od pracodawcy z dnia 1.06.1999 r. informującym o nowych warunkach płacy. Treść pisma wskazuje bowiem jednoznacznie, że warunki te pracodawca wprowadza autorytarnie, jednostronnie, nie oczekując akceptacji przez pracownika. Stąd podpis pracownika na tym piśmie w miejscu „potwierdzam odbiór”, bez oświadczenia „wyrażam zgodę”, kwalifikować można wyłącznie jako potwierdzenie odbioru.

W konsekwencji więc, przez cały okres obowiązywania u pozwanego PUZP z 1999 r., powód winien otrzymywać dodatek stażowy na zasadach wynikających z ZUZP, obowiązującego do 28 lutego 1999 r., czyli dodatek powinien wzrastać corocznie o 1,5 %, bez ograniczenia górną granicą. Powyższe stanowisko w identycznym stanie faktycznym zostało jednoznacznie potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15.09.2004 r., w sprawie II PZP 3/04 (OSNP 2004/21/360).

Sytuacja ta nie zmieniła się przez sam fakt wejścia w życie, z dniem 1 stycznia 2003 r., Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Zatrudnionych przez Pracodawców Zrzeszonych w Związku (...). Układ ten powielał bowiem zasady nabywania prawa do dodatku stażowego przewidziane układem z 1999 r., a więc były one mniej korzystne od zasad z ZUZP z 1994 r.

Porozumienie zmieniające strony zawarły dopiero z mocą od dnia 01.09.2003 r. ***i dopiero wówczas, od tego dnia, zasady wynagradzania w zakresie dodatku za staż pracy***, przewidziane układem obowiązującym od 1 stycznia 2003 r., ***stały się składnikiem treści stosunku pracy powoda***.

Natomiast ***do tego dnia*** procentowy poziom dodatku nadal wzrastał, zgodnie z ZUZP, o 1,5 punktu rocznie. Wzrost dodatku zatrzymał się zatem na poziomie obowiązującym 31.08.2003 r. i na takim poziomie dodatek powinien być wypłacany od dnia następnego.

W przypadku powoda wg stanu na dzień 31.08.2003 r. osiągnął on poziom 43,5 %.

Podkreślić należy, że w porozumieniu zmieniającym pozwany nie odniósł się wprost do zasad wypłaty spornego świadczenia, w szczególności nie zastrzegł, że będzie ono wypłacane na poziomie niższym niż ten, do jakiego powód nabył prawo w czasie, w którym warunki jego wynagradzania w tym zakresie kształtował ZUZP, czyli do dnia 31 sierpnia 2003 r. ***Wręcz przeciwnie***, wynika z niego, że nowe warunki umowy o pracę obowiązują dopiero od 1.09.2003 r.

Za całkowicie niezasadne uznać należało stanowisko pozwanego przedstawione w odpowiedzi na pozew, w którym powołuje się on na zawarcie przez strony porozumienia z 2005 r. oraz na załącznik nr 5, jakoby „dodatek stażowy powinien być wypłacany w wysokości nie wyższej niż 33%, chyba, że prawo do wyższego dodatku pracownik nabył na dzień 1.03.1999”. Wskazać trzeba, że żadne z postanowień układu zbiorowego, regulaminu czy porozumienia nie zawiera takiego zapisu. Jest to jedynie dokonana przez pozwanego interpretacja zapisu powołanego załącznika– i to błędna interpretacja.

Podobnie niezasadnie pozwany przyjmuje, że powód nie spełnił przesłanek z ust. 5 załącznika nr 6 do PUZP z 2002 r.

W ww. przepisie pkt 5 załącznika nr 6 do PUZP obowiązującego od 1 stycznia 2003 r. została co prawda powołana data 1 marca 1999 r., ale nie jako data, w której zatrzymał się wzrost poziomu dodatku. Data ta została użyta w przepisie jako element opisu adresata normy (pracownik ... który w dniu ...) i nijak nie odnosi się do dyspozycji tej normy.

Dyspozycja jest natomiast taka, że pracownik zachowuje procentowy wymiar dodatku w dotychczasowej wysokości, a nie w wysokości, do której miał prawo 1 marca 1999 r. (jak to błędnie twierdzi obecnie pozwany).

Zdaniem Sądu Rejonowego prawidłowo wyinterpretowana z tego przepisu norma jest taka, że pracownik, o którym mowa w tym przepisie, zachowuje procentowy wymiar dodatku na poziomie, do którego miał prawo w momencie, w którym ograniczenie prawa do dalszego wzrostu dodatku, stało się jednym z warunków jego wynagradzania. Dopiero wówczas wzrost dodatku zatrzymał się. W przypadku powoda nastąpiło to 1 września 2003 r. i od tego dnia winien mieć wypłacany dodatek stażowy na niezmiennym poziomie, który osiągnął dnia poprzedniego.

Mimo to pozwany wypłacał powodowi nadal dodatek na poziomie 33%, co musiało skutkować uwzględnieniem powództwa.

W ocenie Sądu Rejonowego na rozstrzygnięcie nie mógł również wpłynąć fakt, że powód przez okres kilku lat przyjmował dodatek stażowy w wysokości ustalonej przez pozwanego według stanu na dzień 1.03.1999 r., albowiem nie jest to bynajmniej jednoznaczne z wyrażeniem przez powoda w sposób konkludentny zgody na jego zniżenie. Do czasu przedawnienia roszczenia powód mógł skutecznie dochodzić roszczenia z tytułu wyrównania dodatku stażowego. Wywodzenie woli wcześniejszej zmiany zasad wynagradzania powoda w zakresie dodatku stażowego z samego faktu bierności w dochodzeniu roszczeń przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie jest zbyt daleko idące.

Przede wszystkim jednak podnieść należy, iż w późniejszym okresie czasu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze na rzecz powoda zasądzono od pozwanego kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy dodatkiem stażowym wypłacanym przez pozwanego a należnym powodowi za wcześniejszy okres.

Jednocześnie- ponieważ ww. wyrok obejmował także okres po zawarciu przez strony ww. porozumienia z 2003 r., orzeczenie to wiąże strony również w zakresie ustalenia, iż wzrost dodatku stażowego powoda zatrzymał się na poziomie osiągniętym 31.08.2003 r., czyli 43,5 %, nie zaś 33 %.

Tym samym więc potwierdzone zostało (było to bowiem przesłanką rozstrzygnięcia i zasądzenia wyrównania dodatku stażowego w poprzedniej sprawie zakończony prawomocnym wyrokiem), że powód nabył prawo do dodatku stażowego w wysokości wyższej niż przyjmowany przez pozwanego, tj. uznano zasadność twierdzeń strony powodowej co do faktu przysługiwania wyższego dodatku. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze prawomocnie ustalił więc, że dodatek stażowy winien wzrosnąć na dotychczasowych zasadach, bez ograniczenia jego wzrostu górną granicą, czego konsekwencją był wyrok uwzględniający roszczenia powoda.

W uzasadnieniu poprzedniego wyroku Sąd Rejonowy podzielił argumentację i stanowisko powoda wyrażone w pozwie (przy czym był to pozew o analogicznej treści jak w niniejszej sprawie), a zanegował stanowisko i argumentację wyrażoną przez pozwanego w odpowiedzi na pozew. Stanowisko pozwanego nie zostało uwzględnione przez Sąd Rejonowy, a wyrok uprawomocnił się.

Stosownie do treści art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w wypadkach przewidzianych w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przepis ten określa zasadniczy skutek prawomocnego orzeczenia, jakim jest związanie nim określonych podmiotów, wynika z tego konieczność uwzględnienia faktu istnienia konkretnego orzeczenia regulującego daną sprawę. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.07.2002 r. (V CKN 1110/00, nie publ.) skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

Identyczne stanowisko, w analogicznym stanie faktycznym i prawnym, zajął Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawach m.in. o sygn. IV Pa 32/12, IV Pa 21/12, IV Pa 66/11, szeroko wypowiadając się na temat związania pozwanego wcześniejszymi prawomocnymi wyrokami zasądzającymi wyrównania dodatków stażowych, którą to argumentację sąd orzekający w pełni podziela.

Przedmiotem niniejszego postępowania winno być zatem jedynie to, czy powód w spornym okresie otrzymał wynagrodzenie w postaci dodatku stażowego na prawomocnie ustalonym poziomie 43,5 %.

Bezspornym w sprawie było, że pozwany nie realizował wyroku Sądu Rejonowego w tym zakresie „na przyszłość”. W spornym okresie wypłacał powodowi dodatek stażowy w wysokości niższej niż prawomocnie ustalony poprzednim wyrokiem (Sądu Rejonowego)

Podkreślenia wymaga również, że niniejsza sprawa jest kontynuacją poprzedniej – powód zgłosił roszczenie o dodatek stażowy jedynie za kolejne okresy, przy identycznej argumentacji jak w prawomocnie rozstrzygniętej sprawie o dodatek stażowy za wcześniejszy okres.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany i zaskarżając wyrok w całości wniósł o jego zmianę i oddalenie powództwa

Skarżący zarzucił wyrokowi:

I. Naruszenie prawa materialnego

1. Przepisu art.65 Kc w związku z art. 300 kp – poprzez jego niezastosowanie w przedmiotowej sprawie i przyjęcie przez Sąd interpretacji treści załącznika nr 6 do PUZP zawartego w dniu 2 grudnia 2002r. niezgodnie z rzeczywistym zamiarem i wola stron,

II. Naruszenie prawa procesowego

1. Przepisu art.233 § 1 kpc poprzez przyjęcie, że:

a) w 1999r. nastąpiła zmiana postanowień układu zbiorowego na niekorzyść powoda podczas gdy w § 82 PUZP z 1999r, strony układu ustaliły, że postanowienia układu nie powinny powodować obniżenia wynagrodzenia pracownika i jednocześnie dokonano podwyżek wynagrodzeń zasadniczych pracowników, stanowiących podstawę do naliczania dodatków stażowych.,

b) powód nie zaakceptował począwszy od 1999r. nowych zasad wynagradzania wynikających z PUZP pomimo, że jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, powód przez okres ponad 10 lat nie zgłaszał do pracodawcy w tym zakresie żadnych roszczeń ani nie kwestionował wysokości wypłaconego mu wynagrodzenia,

c) z treści załącznika nr 6 do PUZP z 2002r. wynika, że dodatek stażowy wynosić miał 1,5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po roku pracy i wzrastać o 1,5 % za każdy rok pracy aż do osiągnięcia 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego z tym, że pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie PUZP, którzy w dniu 1 marca 1999r. nabyli prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego zachowali wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości bez prawa wzrostu – przy czym słowo „dotychczasowy” dotyczy w tym przypadku wysokości dodatku stażowego, jaki pracownik nabył do 2002r. zamiast do 1999r.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przedmiotem tego postępowania nie była wysokość dodatku stażowego należnego powodowi, gdyż wysokość tego dodatku została prawomocnie ustalona wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze wydanym w sprawie IV P 351/16

Moc wiążąca na podstawie art. 365 § 1 kpc przysługuje prawomocnym orzeczeniom sądu wydawanym w postępowaniu cywilnym.

Moc wiążąca orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia orzeczenia, drugi zaś przejawia się w mocy wiążącej jako „określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia”. Jeśli chodzi o ten drugi aspekt, to w doktrynie bywa on wiązany z prejudycjalnością prawomocnego orzeczenia (zob. Z. Resich, *Res iudicata*, Warszawa 1978, s. 8 i n. oraz powołana tam literatura). Trafnie jednak podnosi się w nauce, że prejudycjalność nie jest jednym ze skutków prawomocności materialnej (W. Siedlecki, recenzja pracy Z. Resicha, *Res iudicata*, PiP 1979, z. 2, s. 121), a przynajmniej nie jest jej skutkiem bezpośrednim (A. Miączyński, *Z rozważań nad prawomocnością*, SC 1977, t. XXVIII, s. 156). O prejudycjalnej naturze prawomocnego wyroku dla innego postępowania można bowiem mówić tylko w przypadku, gdy w postępowaniu tym występują te same strony albo osoby objęte rozszerzoną prawomocnością orzeczenia, a ponadto gdy pomiędzy prawomocnym orzeczeniem oraz toczącą się sprawą zachodzi szczególnie związek polegający na tym, że prawomocne orzeczenie oddziałuje na rozstrzygnięcie w toczącej się sprawie (J. Rodziewicz, *Prejudycjalność w postępowaniu cywilnym*, Gdańsk 2000, s. 95).

W wyroku z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, Lex nr 51062, Sąd Najwyższy przyjął, że istota mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądu wyraża się w tym, że także inne sądy, inne organy państwowe, a w przypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby muszą brać pod uwagę fakt istnienia i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Wynikający z niej stan związania ograniczony jest jednak, co do zasady, tylko do rozstrzygnięcia zawartego w sentencji orzeczenia.

Z kolei w wyroku z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1110/00, Lex nr 74492, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

W tej sytuacji wysokość dodatku stażowego należnego powodowi prawomocnie ustalona na poziomie 43,5 % nie mogła być w tym postępowaniu skutecznie podważona. Tak więc wszystkie zarzuty pozwanego w tej kwestii musiały okazać się bezzasadne.

Przedmiotem niniejszego postępowania było jedynie ustalenie, czy powód w spornym okresie otrzymał wynagrodzenie w postaci dodatku stażowego na prawomocnie ustalonym poziomie 43,5 %.

Niespornym w sprawie było, że pracodawca nie realizował wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze wydanego w sprawie IVP 351/16 w tym zakresie „na przyszłość”. Pracodawca realizował jedynie obowiązek wypłaty wynagrodzenia w wysokości zasądzonej prawomocnymi wyrokami sądu w okresie wskazanym wyrokiem.

W spornym okresie również pozwany wypłacał powodowi wynagrodzenie uwzględniające dodatek stażowy w wysokości niższej niż prawomocnie ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze.

Wysokość różnicy w wypłacie wynagrodzenia była niesporna, w apelacji nie kwestionuje tych okoliczności również pozwany.

Sąd Okręgowy również w pełni podziela ustalenia i zważenia Sądu Rejonowego w pozostałym zakresie przyjmując je za część swojego uzasadnienia.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając treść zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Bezsporne między stronami było, że w okresie obowiązywania u pozwanego Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, obowiązującego od 1.03.1999r. do 31.12.2002r. pozwany nie dokonał wypowiedzenia powodowi warunków płacy. Rację ma pozwany podnosząc w uzasadnieniu apelacji, że zmiana warunków płacy, także na niekorzyść pracownika, może nastąpić w drodze porozumienia stron. Jednak w przedmiotowej sprawie strony nie zawarły porozumienia w zakresie zmiany warunków płacy przed dniem 1.01.2003r. Prawidłowo przyjął Sąd Rejonowy, że pismo pozwanego z 01.03.1999r., doręczone powodowi, na którym powód pokwitował wyłącznie fakt odbioru pisma, nie stanowiło porozumienia stron w zakresie zmiany warunków płacowych. Powód na tym piśmie nie uczynił wzmianki o wyrażeniu zgody na nowe warunki płacy, a swój podpis umieścił przy adnotacji „potwierdzam odbiór

Błędne i nieuzasadnione jest zatem stanowisko pozwanego, wyrażone w apelacji, że powód zaakceptował nowe postanowienia Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy, który zaczął obowiązywać od 1.03.1999r. Strony nie zawarły porozumienia w zakresie zmiany warunków płacy ani też pozwany nie wypowiedział powodowi dotychczasowych warunków płacy. Powoda obowiązywały zatem w tym okresie dotychczasowe zasady wypłaty dodatków stażowych, to jest zasady zakładowego układu zbiorowego pracy, który obowiązywał u pozwanego do 28.02.1999r.

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 15.09.2004r. (III PZP 3/04, OSNJP 2005 r. Nr 4, poz. 49) stwierdził, że wprowadzenie układem zbiorowym pracy mniej korzystnych dla pracowników warunków nabywania i ustalania wysokości niektórych składników wynagrodzenia za pracę wymaga wypowiedzenia dotychczasowych warunków umowy o pracę także wtedy, gdy ukształtowane nowym układem wynagrodzenie nie uległo obniżeniu (art. 241¹³ § 2 kp).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy przyjął, że użyte w art. 241¹³ kp wyrażenia „postanowienia mniej korzystne” należy rozumieć w ten sposób, że ocena korzystności (bądź jej braku) postanowień nie może mieć charakteru globalnego. Nie dotyczy zatem w ogólności wszystkich, lecz poszczególnych, odpowiadających sobie postanowień. Odmiennie rozumowanie jest niezgodne z literalną wykładnią art. 241¹³ kp, gdyż jednoznacznie wskazuje on na postanowienia, a nie na układ jako całość. Dlatego należy brać pod uwagę postanowienia dotyczące poszczególnych składników wynagrodzenia i badać, czy warunki przyznania takiego czy innego dodatku są korzystniejsze czy mniej korzystne.

Sąd Okręgowy, rozpoznając przedmiotową sprawę, w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powyższej uchwale.

Z dniem 1.01.2003r. u pozwanego wszedł w życie kolejny Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Zatrudnionych przez Pracodawców Zrzeszonych w Związku (...).

W zakresie zasad nabywania prawa do dodatku stażowego zawierał on uregulowania analogiczne do tych, jakie były w ponadzakładowym układzie z 1999 roku. Były to zatem postanowienia mniej korzystne od unormowań z zakładowego układu zbiorowego pracy z 1994r. Wprowadzenie tych nowych warunków nabywania i ustalania wysokości dodatków stażowych wymagało więc wypowiedzenia dotychczasowych warunków umowy o pracę. Pozwany nie dokonał wobec powoda wypowiedzenia zmieniającego. Zmiana warunków płacy powoda nastąpiła dopiero na skutek zawarcia porozumienia zmieniającego.

W załączniku numer 6 ustęp 5 do PUZP z 20.12.2002r. przyjęto, że pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie układu, który w dniu 1.03.1999r. był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego (...) i przed tym dniem nabył prawo do dodatku w wysokości wyższej niż 33 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości, bez prawa do dalszego jego wzrostu.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie porozumienia zmieniającego przez pozwanego wypowiedzenia zmieniającego ze skutkiem na dzień 1.09.2003r. W następstwie tego porozumienia zmienione

zostały warunki wynagrodzenia powoda. Z dniem 1.09.2003r. dodatek stażowy przewidziany PUZP dla Pracowników Zatrudnionych przez Pracodawców Zrzeszonych w Związku (...) stał się składnikiem wynagrodzenia powoda.

Prawidłowo Sąd Rejonowy wywiódł, że dodatek ten „zatrzymał się” w przypadku powoda na poziomie, do którego powód nabył prawo w dniu 1.09.2003r. i na takim poziomie winien być wypłacany od tego dnia.

Stanowisko pozwanego, że użyty zwrot „w dotychczasowej wysokości” odnosi się do daty 1.03.1999r. jest nieuzasadnione i nie wynika z analizy treści ustępu 5 załącznika nr 6 do PUZP z 20.12.2002 roku. Istotne jest, że w przepisie tym występuje logiczne powiązanie między słowami: „pracownik zatrudniony w dniu wejścia w życie układu” i „zachowuje procentowy wymiar tego dodatku w dotychczasowej wysokości”. Zatem pracownik zachowuje procentowy wymiar dodatku stażowego na poziomie, jaki mu przysługiwał w dacie objęcia tego pracownika PUZP z 20.12.2002 r., tj. z dniem 1.09.2003r.

Zatem w dniu objęcia powoda PUZP z 20.12.2002r., co nastąpiło z dniem 1.09.2003r., powód nabył prawo do w/w dodatku stażowego i z mocy uregulowania w ust. 5 załącznika nr 6 do tego PUZP, zachował procentowy wymiar dodatku.

Wejście w życie z dniem 1.01.2005r. zakładowego układu zbiorowego pracy nie zmieniło sytuacji powoda w zakresie zasad nabywania i wysokości dodatku stażowego, a przede wszystkim nie zatrzymało wzrostu dodatku stażowego na poziomie z marca 1999 roku.

Treść punktu 5 załącznika nr 5 do zakładowego układu zbiorowego pracy jest analogiczna z treścią punktu 5 załącznika nr 6 do ponadzakładowego układu zbiorowego pracy, obowiązującego od 1.01.2005r. u pozwanego.

Zmiana zasad naliczania dodatku stażowego powoda obowiązywała od 1.09.2003r. Na skutek dokonanego wypowiedzenia zmieniającego powodowi przysługiwały uprawnienia i świadczenia wynikające z PUZP, a powód wyraził zgodę na zmianę wszystkich dotychczasowych warunków umowy o pracę wynikających z ZUZP z 1994r. i PUZP z 1999r.

Z dniem 1.09.2003r. nastąpiła zatem zmiana warunków płacy powoda. Od tego dnia elementem treści stosunku pracy powoda stały się zasady wynagradzania w zakresie dodatku za staż pracy, przewidziane PUZP obowiązującym od 1.01.2003r.

Słusznie jest więc stanowisko Sądu Rejonowego, że wzrost dodatku powoda zatrzymał się na poziomie obowiązującym 1.09.2003r. i od tej daty dodatek powinien być wypłacany na takim poziomie.

Powód dał wyraz braku akceptacji dla wypłacania mu dodatku stażowego w niższej wysokości bez stosownego porozumienia stron wytaczając przedmiotowe powództwo jak też powództwo, które zgłosił do Sądu wcześniej. Nie sposób zatem podzielić stanowiska pozwanego, który wywodził, że powód przez wiele lat akceptował wypłatę dodatku stażowego w wysokości niższej niż ustalonej przez Sąd Rejonowy w przedmiotowej i poprzedniej sprawie tj. godził się na nową treść stosunku pracy wbrew twierdzeniom pozwanego

Uwzględniając powyższe, wobec bezzasadności apelacji pozwanego, na podstawie art. 385 kpc, orzeczono jak w sentencji.